

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 211 (5882)

ОКТАБРИЙН

23

ВОСКРЕСЕНЬЕ

1949 он

Сэн 20 мүнэгэ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Ажалдаа жэшээ харуулха гэшээ—коммунистуудай уялга

Коммунистууд хадаа агууехэ пролетарска стратегий арми, Лениний арми болоһон, тусгаар табилантай хүнүүд гэжэ нүхэр Сталин нэрлэе лэн. «Энэ армида хабаатай байха нэрэ солоһоо үндэр дээрэ юунышье үгы. Нүхэр Лениний үндэрлэн байгуулан ба хүтэлбэрилжэ байһан партиин гэшүүнэй нараһээ үндэр дээрэ юунышье үгы. Иимэ партиин гэшүүн байха эрхэ хүн бүхэндэ үгтэнэгүй. Иимэ партиин гэшүүн байһантай холбоотой түбэг бэрхшээлүүдые ба халхи шуургануудые дабаха эрхэ хүн бүхэндэ үгтөөгүй юм»,— гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ.

Арад нинтын дунда большевиктэй партида адли тинмэ нэрэ хүндэтэй нэгэшье парти байгаагүй юм, мүнөөшье үгы байна, ажалладай аша туһада Ленин—Сталиний партида адли ехэ юумэнүүдые дэлхэй дээрэ нэгэшье парти хэсгүй юм. Тэрэнэй хүтэлбэри дор 1917 оной октябрыда капиталистуудай ба помещикуудай засаг унагаагдажа, худалмэришэдэй ба таряашадай засаг тогтоогдохон байгаа. Тэрэнэй үгтэлбэри дор советскэ арал дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулан ба бэхжүүлһэн, социалистическэ общество байгуулан байна.

Өөрынгөө бүхы практическа ажал-ябуулгы партиин интересүүдтэ, аралдай интересүүдтэ зориулха, коммунизмын илалтын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсээе гэгэж гэшээ большевик бүхэнэй ажа-ябуудалай зорилго ба уг уха болоно. Үнэ советска патриодууд нимээр лэ ябадаг байна. Эсгэр ороно хамгаалтын Агууехэ дайнай жэлүүдтэ коммунистууд болбол Эхэ орондоо шан зоригтойгоор алба хэжэ үлгэр жэшээ харуулаа. Тэдэнэр хадаа өөһөдөнгөө зүрхэлжэ ябадалаар, эрэлхэг зоригор ба баатаршалгаар олон миллион советскэ хүнүүдые сэргэй ба ажалдай габьяада зоригжуулдаг лэн. Дайнай бүтэлхэй жэлүүдтэ коммунистууд болбол аралдай ажахые амжалтатайгаар һэргэн бодхоохын ба саашада хүгжөөхын түлөө, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые бэхжүүлхын түлөө тэмсэлэй түрүү эргэдэ ябана.

Октябрийн урда тээхи бүгдөө аралдай социалистическэ мурьсөөнэй орон соомнай мүнөө үргэнөөр дэлгэрэд байхада, үйлдбэри дээрэ коммунистуудай түрүү үүргэ үшөө эхээр дээшлэб.

Коммунистууд болбол социалистическэ байгуулалтын уялгач бүхэндэ олонитые эмхидхэжэ ба ударидажа, өөрынгөө эдбэхине, өөрынгөө үүсхэлые харуулаа. Түрүү худалмэришэд-коммунистууд хадаа коллективнэ ажалдай стажановска арга методүүдые, продукция эрхим шанарай түлөө үйлдбэрийн үндэр культурын түлөө тэмсэлые гүсгэшэд мүн, тэдэнэр хадаа промышленностьда түргөнөөр худалмэришээшэдай ба транспорт дээрэ табануутанай худалмэе толгойлоно. Коммунистууд-үйлдбэрийн новаторууд хадаа ажалдай үндэр бүтээһын түлөө тэмсэлдэ ушарһан бэрхшээлүүдые зоригтойгоор ба шидэнгээр дабаа, тэдэнэр түрүү техникые шудална, хуушарһан техникескэ нормонуудые эдбэн хаяна, ажалдай бүтээһын улам саашада ургаха шанэ замуудые табина.

Коммунистууд хадаа советскэ гүрэнэй интересүүдые хэзээдэшье ба хаанашье наринаар сахиха, тэгдэнги һанал болонуудые эрд шууд сохихо, гээгдэнги хойрог ба кушанине баримталһан ябадал-

нуудта эсэргүү эбсөөшгүй тэмсэл хэжэ ёһотой.

Коммунистууд хадаа деревнида угаа ехэ эмхидхэлэй ба политическэ худалмэри ябуулаа. Тэдэнэр болбол худөө ажахые коллективизацилхын түлөө түрүү тэмсэлдэ байгаа, тин мүнөөшье колхозуудаа бэхжүүлхын ба хүгжөөхын хэрэгтэ бүхы хүсээе үгэнэ. Одон тоото жэшээндүдэй нэгэше абаад үзее. Худөө ажахын коллективизацин үшөө һая ажилжа байхада Ставропольско хизаарай Аполлонско райондо колхоз эмхидхэгдэ лэн. Энэ колхоздо ороһон таряашад таранэ «Коммунистический маяк» гэнэн алдарт нэрээр нэрлэе лэн. Олон жэлэй турша соо колхозой түрүүлгшээр коммунист Андрей Чухно худалмэриллэ. Тэрэ болбол өөрынгөө бүхы эрдэм бургаалые ба шадабарине турал колхоздоо, тэрэнайгэ ургаха ба сэгсглен халбарха хэрэгтэ зориулаа.

Мүнөө «Коммунистический маяк» колхоз болбол хүгжэнги худөө ажахын алдэб түрэлэй үйлдбэришэй, алдэб олон культурно-ажайуудалай эмхи зургаануудтай колхоз-миллионер юм. Эдэ бүгдэ хадаа партийна экин организацин хүтэлбэри дор колхознигуудай хэһэн эбтэй һайн хамтын ажалдай ажалаар байгуулагдан байна. Коммунистууд ажал дээрэ, советскэ гүрэнэй үмэж өөһөдөнгөө уялгануудые дүүргэхэдэ колхознигуудтаа жэшээ харуулаа.

Коммунистууд хадаа үүсхэлтэй байха, саг үргэлжэ шанэ юумэе бадэрха, зоёохы балитгүйгээр ажаллаха, эдбхитэй байха ёһотой.

Партийн гэшүүнэй эдбаршөгүй хуули хадаа ажалдай ба гүрэнэй жаг заршамые сахиха талаар жэшээ харуулха, олониттэй хойлобо барисаагаа үдэр бүри бэхжүүлха, партийнабаше нинтэдэ партиин политикын ба шиндхэбэринүүдэй уг удхые ойгуулха гэнэн ВКП(б)-гэй Уставай эрилтэ мүн. Эда эрилтэнүүдэй ёһоор партийна организацинууд коммунистуудые хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй үүргые дээшлүүлхэ уялгатай.

Партийна организаци бүхэн коммунистуудай марксистско-ленинскэ бэлдхэл тухай, тэдэние большевиктэй партиностин ёһоор хүмүүжүүлхэ тухай анхараха ходоодо табиха ёһотой. Коммунистын гэгэл түрүүшын уялга хадаа өөрынгөө оюун мэдэрэлые өсөөшэ сусаһагүйгөөр дээшлүүлхэ, марксистско-ленинскэ үндэһэ һууринуудые шудалха хэрэг болоно.

Коммунистическэ парти болбол социалистическэ байгуулалты бэхжүүлхын ба хүгжөөхын түлөө ажалладай тэмсэлдэ тэдэнэй түрүү отряд мүн. Тэрэ болбол худалмэришан ангин, таряашадай, интеллигенциин эгээл эдбхитэй ба оюун мэдэрэлтэй хүнүүдые өөрынгөө зэргэнүүдтэ нагадуулна. Лениний тодорхойлоһон ёһоор, агууехэ большевиктэй парти хадаа манай эпохын ухаан болон, нэрэ хүндэ ба эдбхэл зорилгон мүн. Ленин—Сталиний парти—байлдаануудта хатуужаһан советскэ аралдай авангард, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ мүн. Коммунистын нарые хүндэлжэ ажабуудалдаа ба худалмэришэдэ бүгдэдэ жэшээ харуулха, өөрынгөө бүхы ажал-ябуулгы партиин интересүүдтэ, аралдай интересүүдтэ зориулха гэшээ большевик бүхэнэй ариун наггин уялга мүн.

(«Правды» октябрийн 21-нэй түрүү бэшэгтэ).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Харьновска область, Украинска аралдай нэгэдэһээр 10 жэл болоһон ойло зориулагдан дунууд ба пляскын районно һайндэр Богодухов протодо боло. Гайндэрэй эсэстэ районий колхозууд ба совхозуудай урайгаһанай самодельарестын эрхим коллективүүдые харалта боло.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Богодуховскэ районий культурын Байшангай самодельарестыда хабаатан К. Луценко банурын хүгжэм дор украинска лууһуудые дуулажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

„ВКП(б)-гэй ТҮҮХЫН ХУРЯАНГЫ КУРС“ ЧУВАШ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭЭ

Чувашскэ гүрэнэй хэблэл «ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсы» чуваш хэлэн дээрэ оршуулаад, хоёрдохо хэблэн гаргаба.

Колхозууд-миллионерүүд

МАХАЧ-КАЛА. Дербентын колхознигууд виноград хуряалга дүүргэб. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 70 гектар талмайн гектар бүриһөө 17,5 тонно виноград абаа. Энэ артелин гэшүүд баян нуудаг юм. Мүнөө жэлдэ ажалта үдэр бүхэндэ 5 литр жэмсэй архи, 12 тухариг мүнгэн, виноград, минданы, инжир, абрикос ехээр хүртэб.

Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз 2 миллион 500 мянган тухариг оло доход оруулаа. М. Исаев ба А. Наваховай бчдынхид олоһон ажалта үдэрнүүдтэ, мүнөөрын бодоходо, 100 гаран мянган тухариг абахан.

Дербентын бүхы 8 колхозууд виноградай ургасаһаа тус бүридэ миллион үлүүтэй тухариг абаа.

Советскэ географическа нарын центр

Ороной научна олонитэ хадаа СССР-эй главна геофизическэ обсерваторин тогтоһоор зуун жэл болоһон ойе октябрийн эсэстэ тэмдэглэхээр бэлдхэжэ байна.

Энэ обсерватори 1849 ондо Петербургда байгуулагдан юм, түрүүшээр үсөөхэн асуудал шэнжэлдэг байгаа. Гэбэшье, үнгэрэгшэ зуун жэлэй 60-аад онуудта метеорологическа нарын ехэшэг центр гэжэ орон дотороо ба хилын саана алдаршаа лэн. Гададын зарим (Потсдамска ба бусад) обсерваторинууд ородой үлгэр жэшээгээр байгуулагдаа байл.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ тус обсерватори тон ехэ научна центр боло.

Зүгын бүлэ бүриһөө 110 килограмм бал

Калужска областин колхозно зүгын бүлэ суглуулха ба зүгын бүлэнүүдые олоһоруулха жэлэйн гэжэ түсэб үлүүлэн дүүргэе.

Мосальска районий зүгын бүлэ амжалтануудые туйлаба. Энэ жэлдэ тэндэ 18 шэнэ үүр эмхидхэгдэ. Сталиний нэрэмжэтэ худөө ажахын артелиин зүгыншэн О. Ф. Филатова зүгын бүлэ бүриһөө 110 килограмм (түсэбэй ёһоор 30 килограмм) бал абажа, мурьсөөндэ түрүүлб. Нүхэр Филатовада 15 пуд бал нэмэлтэ түлөөһөн үгтөө.

РСФСР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИИНИН МЭДЭЭСЭЛ

1949 оной III квартал дотор РСФСР-эй арадай ажахые һэргэн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай

РСФСР-эй республиканска болон нотагай промышленностин, худөө ажахын, автомобильна транспортын, коммунальна ажахын предприятиуудай хүгжэлтэ, капитална худалмэринуудай ба рознично эд бараануудай арьсын хэмжээн 1949 оной III квартал соо удаадахи тоо мэдэнүүдээр харуулагдана гэбэл:

1949 оной III квартал соо РСФСР-эй республиканска болон нотагай промышленностин министрствонүүд ба олоборилгын кооперацинууд валова продукция үйлдбэрилхэ түсэбүүдээ удаадахи хэмжээгээр дүүргэһэн байна гэбэл:

1949 оной III квартал дотор үйлдбэрилхэ түсэбэй дүүргэлтэ процентээр	
Нотагай промышленностин министрство	109
Хүнгэн промышленностин министрство	109
Нотагай түлшын промышленностин министрство	99
Барилгын материалуудай промышленностин министрство	111
Ой модоной ба саарһанай промышленностин министрство	93
Мяханай ба һүнэй промышленностин министрство	105
Эдэз колой промышленностин министрство	105
Заһанай промышленностин министрство	94
Автомобильна транспортын министрство	99,6
РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи олоборилгын кооперацин управлени	106
РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи ой модоной олоборилгын кооперацин управлени	103
Всекоопинсоюз	104

1949 оной III квартал дотор республиканска болон нотагай гүрэнэй промышленностин валова продукция гаргахы түсэбөө 106 процент, тийхэдэ олоборилгын коопераци ба инвалидуудай коопераци 105 процент дүүргэһэн байна.

Республиканска болон нотагай гүрэнэй промышленносте болбол валова продукция гаргахы 1949 ондо тогтоогдохон жайлгыг түсэбөө үнгэрэгшэ 9 һара соо 105 процент дүүргэе, тийхэдэ олоборилгын коопераци ба инвалидуудай коопераци 108 процент дүүргэһэн байха юм.

1949 оной III кварталда республиканска болон нотагай промышленносте хадаа ехэжэн тооной промышленна продукция түсэбөө гадуур бүтээн гаргаа, тэрэ тоодо: хирпийсэ, алебастр, мел, хюреэдэгдэн модо, дотор хубсаһанай бүд, хлопчатобумажна болон льяна бүдүүд, бэшгэй машинанууд, патефонууд, карандашууд, гууриланууд, ургамалай тоно, хилэмэ-булочна ба кондитерска зүйлнүүд, сай болон промышленна продукция бусад зүйлнүүд болоно.

РСФСР-эй нотагай промышленностин министрство, РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи олоборилгын кооперацин Управлени, РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи ой модоной олоборилгын кооперацин Управлени, Всекоопинсоюз болбол валова продукция бүтээн гаргахы түсэбөө бүхы дээрнэ дүүргэбэшье һаа, олон тооной шухала шухала продукциянуудые үйлдбэрилэн гаргахы түсэбөө дүүргэһэй байшоо.

1949 оной III квартал дотор РСФСР-эй республиканска болон нотагай промышленностин, олоборилгын кооперацин ба инвалидуудай кооперацин үйлдбэрилэн гаргэһан зарим түрэлэй промышленна продукция 1948 оной III кварталтай сасуулбал ингэжэ хубилһан байна гэбэл:

1949 оной III кварталыне, 1948 оной III кварталтай процентээр жэшээлэ.	
Нүүрһэн	124
Хирпийсэ	133
Известко	118
Алебастр	120
Мел	137
Черепица	127
Барилгын модо шаралга	105
Хюреэдэһэн модон	116
Хлопчатобумажна бүд	118
Ноһон бүд	114
Льяна бүд	120
Арһан гутал	110
Һөеы гутал	111
Оймһоной зүйлнүүд	125
Дотор хубсаһанай бүд	135
Гадар хубсаһанай бүд	103
Прокат	137
Хажуур	116
Столовонуудай хутаганууд	144
Шаажантай түмэр амһартанууд	133
Цинкдэһэн түмэр амһартанууд	105
Шаажан амһартанууд	122
Блюдцэтэй аяганууд	141
Чайнигууд	134
Мебель	105
Патефонууд	146
Бөшадэ машинанууд	129
Һурагшадай тетрадьнууд	144
Карандашууд	118
Гууриланууд	122
Колбасна зүйлнүүд	160
Ургамалай тоһон	121
Кондитерска зүйлнүүд	126
Макаронно зүйлнүүд	115
Виноградна архи	124
Паток	162
Дрожжи	122
Хуурай крахмал	191
Натуральна сай	162
Республиканска болон нотагай гүрэнэй промышленносте ба олоборилгын кооперацинууд 1949 оной III квартал соо промышленна продукциян шанарые болон ассортиментые һайжаруулжа шадаа. Тийбэшье, хүнгэн, эдэз колой, нотагай промышленностин болон олоборилгын кооперацин	

цин зарим нэгэн предприятинууд продукциян ассортиментые ба шанарые шухалашалан һайжаруулха ябадалые хангажа шадаагүй байшоо.

III. Худөө ажахыда ороһото культурануудые хуряалга, намарай тарилга болон намарай пар халалга 1948 онойхи до орходо нилээдгүй һайнаар үнгэрэгдэе.

Колхозууд болон совхозууд намарай тарилгы агротехническэ эрхим болзорто үнгэргөө. 1949 оной октябрийн 5-да колхозууд болон совхозууд нёдондо жэлэй энэ үдэртэ орходо намарай пар 3 миллион үлүүтэй гектар халалһан байна.

Ногоо тарилгад политий севооборотто орохо ябадалые дүүргэлтэ болгон, колхозууд болбол өөһөдөнгөө ногоонуудай үрһөөр эрхимээр хангаа. 1949 оной октябрийн 1-дэ олон жэлэй ба нэгэ жэлэй үбһэнүүдэй үрһөнүүдые нёдондо жэлэйхи до орходо нэгэ хахад дахин ехээр хуряажа абаа.

1948 оной октябрийн 1-нэе 1949 оной октябрийн 1 хүрэтэр колхозуудта нинтын адуу малай тоо толгой ингэжэ олоһорлон байна гэбэл: эбэрта бодо мал — 18 процент, гахай — 60 процент, хони ба ямаан—21 процент болон алуу морин — 11 процент болоно.

РСФСР-эй европейскэ хубин талын ба модот талын районуудта полине хангаалха модо тариха газарай хурьһые бэлдхэжэ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

IV. РСФСР-эй автомобильна транспортын Министрствын автотранспортын ашаа шарэлгэ 1949 оной III кварталда, 1948 оной III кварталтай сасуулбал 14 процентээр ехэ болоһон байна. 1949 оной III квартал соо ашаа шарэлгэ түсэб 106 процент дүүргэһэн байна, РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи бага гол мурануудые транспортын талаар ашаглаха Главна Управлениин гол муранэй транспортоор ашаа зөөлгэ 1949 оной III квартал дотор 1948 оной III кварталтай сасуулбал 71 процентээр дээшлэн байха юм.

РСФСР-эй автотранспортын транспортын Министрствын автотранспортоор пассажирнуудые зөөлгэ 1949 оной III квартал соо 1948 оной III кварталтай сасуулбал 28 процент ехэ болоо. 1949 оной III кварталда пассажирнуудые зөөхэ түсэб 113 процент дүүргэбэ. 1949 оной гурбадахы квартал соо РСФСР-эй 16 городуудта хүн зонине хүнгэн таксомоторно транспортоор хангаха ябадал шэнээр эмхидхэгдэ. 1949 оной 9 һарын турша соо республиканска болон нотагай удхашанартай автомобильна ба морин таргын харгынуд 1948 оной энэ үдэ орходо 58 процент үлүү ехэ хэгдэе. Республиканска болон нотагай удхашанартай харгы замуудые капиталнаар заһабарилха хүтэлмэри нёдондо жэлэйхи до орходо 18 процент ехээр хэгдэһэн байна.

V. РСФСР-эй республиканска ба нотагай ажахын талаар централизованно ёһоор хэгдэжэ капитална худалмэринуудай хэмжээ 1948 оной энэ үдэ жэшээлэ 106 процент болоно, тэрэ тоодо: РСФСР-эй нотагай түлшын промышленностин Министрстводэ 101 процент, РСФСР-эй совхозуудай Министрстводэ 123 процент, гүйсэдхэжэ комитетуудэй коммунальна барилгада 112 процент, гүйсэдхэжэ комитетуудэй гэр байрынгостиницын барилгада 108 процент, РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи харгы замай Главна Управленидэ 115 процент, РСФСР-эй Министруудэй Советэй дэргэдэхи культурно-гагааралэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ комитетдэ 108 процент, РСФСР-эй гэр байрын гражданска барилгын Министрство болбол хүлһэнэй монганжа барилгануудай хэмжөө 1949 оной 9 һарын турша соо 1948 оной энэ үдэтай сасуулбал 15 процентээр ехэ болоһон байна.

1949 оной 9 һара соо РСФСР-эй республиканска болон нотагай промышленностин хирпийсын заводуудта, шахтануудта болон хүнгэн промышленностин предприятинуудта үйлдбэрийн хүсэнууд нэмэжэн ашагдалда оруулагдаа. Нургуулинууд, больницанууд, санаторинууд, нарайлалгын гэрнүүд болон үлүүбүүдэй яслинууд шэнээр барилдан байна.

1949 оной III квартал дотор советскэ худалдаа наймаанай хүгжэлтэ саашада үргэлжэлэе. Нёдондо жэлэй III кварталтай сасуулбал эдэз колой ба эдэз колой бэшэ эд товарнуудые, илангана колбасна зүйлнүүдые, сахарые, кондитерска зүйлнүүдые, заһанай продуктнуудые, хлопчатобумажна, ноһон ба торгон бүдүүдые, оёглоһон, трикотажна болон оймһоной зүйлнүүдые, арһан ба резиновы гуталуудые, ажахын ба туалетны мыла, радиопренингуудые, велосипедуудые, мотоциклуудые, часынуудые, патефонуудые болон бусад эд бараануудые арад зондо худалдалга ехэ болоһон байгаа.

1949 оной III квартал дотор худөө ажахын продукцияудай үнэ сан колхозно хүндүүд дээрэ 1948 оной III кварталтай сасуулбал нилээдгүй хямдараа, тийхэдэ рыногууд дээрэ худалдагдалаар эд товарнуудай тоо ехэ болоһон байна.

VII. 1949 оной III квартал дотор коммунальна электростанцинуудаар электростанци үйлдбэрилхэ ябадал 1948 оной III кварталтай сасуулбал 13 процентээр ехэ болоһон байна.

1949 оной III квартал соо РСФСР-эй городууд шэнэдхэгдэн конституцин трамвайна вагонуудые 1948 оной энэ кварталда орходо 29 процентээр үлүү ехээр абаа, тийхэдэ троллейбусуудые — 42 процент абаһан байна.

1949 оной 9 һарын туршада коммунальна водопроводуудар һайн шанартай уһа үгэжэ ябадал ехэдхэжэ, канализаци үргэдхэжэ, городуудые ногооруулха тушаа ба городуудай уличануудые ногооруулха ба шэнэ аргаар городской улшануудые хушаха талаар ехэжэн худалмэринууд хэгдэһэн байгаа.

VIII. РСФСР-эй республиканска болон нотагай ажахыда худалмэришэдэй ба албаагшадтай тоо 1949 оной III квартал соо 1948 оной III кварталтай сасуулбал 5 процентээр ехэ болоһон байна. 1949 оной III кварталда ажалдай бүтээсэ дээшлүүлхээр тогтоогдохон гүрэнэй түсэб республиканска болон нотагай промышленностуудар үлүүлэн дүүргэбэ.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указ

Академик А. А. Скочинские Лениней орденуор шагнаха тухай

Нүүрһэнэй ба рудагай байдаг газарнуудые шэнжэлэн олохо талаар теорине хүгжөөжэ хэрэгтэ гайхамшата габъяа харуулһан түүһэнэй түлөө, түрһөөр 75 наһа пёсэнтэйһэн ба инженернэ, науч-

на, педагогическа ажал-ябуулгын 50 жэлтэй дашарамдуулан, академик Скочинский Александр Александровиче Лениней орденуор шагнаха.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлгшэ Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1949 оной октябрийн 20.

ҮБЭ ТЭЖЭЭЛЭЭ ФЕРМЕНҮҮДТЭЭ, ГҮҮРТЭНҮҮДТЭЭ ЗӨӨХЭ

Адуу малаа үбэлэйн байрануудта оруулха болзор ойртоо. Тиммэзэ колхоз, ферма, гүүртэ бүхэн шалгалтаар элрүүлэгдэн дутуунуудаа ны дары усдахаа ёһотой.

Бэлэдхэж, ферма, гүүртэнүүдэйг дэргэдэ зооха, адуу малаа урин дулаан байрануудаар хангаха, малажал дээрэ кадрнууды шэлэн оложо табиха матын хэмжээнүүдэ бэлэдхэлэ шуухала.

Үбэзэ колхозой фуражирта тушаанхай

Малажалые хүгжөөж хэрэгтэ гол анхаралаа табидга болон Сэлэнгийн аймагай Засагтайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гашүүд энэ жэлдэ горьтой амжалта туйлаба. Колхознигууднаа контрактта хөнөөй тусар малажалые хүгжөөж тусоб бүхү түрэлэй малаар дүүргэн байха юм.

Мүн 1949—50 онуудай үбэлжэлдэ бэлэдхэлэнь шалгалтада яһада һайн байба. Үбэлэй үедэ үхэр малдаа бардам хүрэхэ үбэзэ тэжээл бэлэдхөнхэй. Колхозой түрүүлэгшэ ба тарианажадай бригадын бригадирнууд бэлэдхэгдэн бүхү тэжээл хэмжээ орошоолоод, колхозой фуражирта актын ёһоор тушаагаа. Мүнөө түрүү фермэнүүд ба гүүртэнүүдэйнь худалмэрилгэлдэ үрүшын һарануудта хүрэхэ үбэзэ гадаргаа зөөжэ байна.

Тэршалан малай үбэлэй байранууд бэлэн болонхой. Николай Ефимовэй хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада яахан тохой гэжэ газарта гахайн байра турган методдэр бариха дүртгэбэ.

В. Бадашкеев.

Үбэзэ хүрилэнгүй, үржэе байна

Адуу малдаа тэжээлэй бата бэх база байгуулха тухай үдэр бүри хэлсэдэг болобошье, Хэжэнгийн аймагай зарим колхозууд таранэ үрэг дээрэ дүргэнгүй. Тэднэй тоодо Дээдэ-Худанай сомоной Молотовой, Дунда-Худанай сомоной Лениний нэрэмжэтэ колхозууд орошоно. Эдэ хоёр колхозой гашүүд бүхэлү зунай туршада үбэзэ сабшажа, нилээдгүй ехэ хүрэг гарган байгаа. Гэбэшье, мүнөө болотор таранэ хүрилэнгүй, үржэлтэ хоролтодо оруулжа байха юм.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Иогансон гэжэ сабшалан дээгүүр 15 мянгад бүхэл сомолдунгүй, мүн хүрүнүүднь хойволдунгүй үхэр малда гашуулжа байна. Тэршалан Лениний нэрэмжэтэ колхозой Хэлтэгий гэжэ сабшалан дээгүүр мянгад бүхэл хүрилэнгүй байха юм. Эдэ бүхэлүүд мүн тэднэй хүрүнүүдэ хэһыне таруулаадаггүй. Тиммэзэ харгынар яһан аяншан бухануудынь эсэдэлжа, дураараа ашаад шашадаг. Мүн һури ба бухалуудынь үхэр мал эдйжэ, гэшхэжэ байдаг юм.

Ц. Цыбиков.

Түгэс бэлэдхэлтэй колхозууд

(Нурумканйа бэшэ)

Аймагай түрүү колхозууд малай үбэлжэлтэе түгэс бэлэдхэлтэйгээр утгажа байна. Мүнөө боложо байгаа шалгалта дээрэзэ харахада, олохон фермэнүүдтэ үбэлэе утгуулан, горьтой худалмэри хэглэн байха юм. Дэрэнэй сомоной Лениний нэрэмжэтэ колхозой гүүртэнүүд болон замканууд энэ жэлдэ 5 шэнь байрануудаар хангадаба. Барилганууд дээрэ 20 хүнөө бүриден тусгаар бригада худалмэрилөө.

Барилгашадай бригадын гашүүд, мүн малажалай худалмэрилгэлдэ өөһэднэй хүсөөр малай хуушан байранууд заһабарилдажа, сөбэрлэгдэн, дезинфекциялгдэн байха юм. Һүнэй-тэ-

варна фермын худалмэрилгэлдэ үбэлжэлдэ илангаяа һайнаар бэлэдхэн байба. Энэ фермын 4 замканууд үбэлжэлдэ түгэс бэлэн болонхой.

Тэршалан энэ колхозой гашүүд үбэзэ тэжээл бэлэдхэжэ худалмэриг үргэлжэлүүлээр.

«Октябрь» колхозой үбэлдэ бэлэдхэлтэ шалгалта малайн байранууд һайнаар заһабарилгалан байба. Эндэ 300 толгой хонинной байра, мүн дал хашанууд барилгалан байха юм. Колхозой правлени тэжээл бэлэдхэл дээрэ 2 звено гарганхай. Эдээр 1200 центнер үбэзэ хуряаха, 60 тонно силос дараха даалгабаритай.

Е. Цыренова.

Тэжээл бэлэдхэлэе таһалдуулха аюулда хүргэбэ

Һаяхан Баргажанай аймагай Лениний нэрэмжэтэ колхозой адуу малай үбэлжэлдэ хэр ээргээр бэлэдхэлтэй шалгалта бэлэдхэлтэй шалгалта болоо. Тэрэн дээрэзэ мэдэхэдэ, энэ колхоз задагай зайдан байдалтай байба. Үбэзэ тэжээл бэлэдхэжэ түсөөбө минил 17 процент дүүргэнхэй. Гэбэшье, намалтэ тэжээл бэлэдхэлтэе ябуулнагүй. Үнэтэ тэжээл болохо болоомо, мяхинэзэ хүрилэнгүй, хайша хэрэгээр үнжэе байха юм. Силос дараха түсөөбө оройдоо 60-аад процент дүүргэн аад, оорондоо културануудай эшэнүүдэ хин талада хосорожо байна.

Мүн өвсө ба зельнкоёо мүнөө хүрэтэр хуряангүй, үхэр малда гашуулжэ байһанинь элривэ. Колхозой правленин түрүүлэгшэ Будаев, партианай организацинын секретарь Бубеев гашад сомолдоод байһан хүрүнүүдэе

хэмжэжэ, тусгаар хүнэй харюу-салга доро тушааха ябадал хангаагүй.

Гадна, малай үбэлэй байрануудай заһабарилга мүнөө хүрэтэр дүүргэлдэй байһаар. Зарим фермэнүүдэйнь малай байранууд хуушарха муудашанхай. Гэбэшье, тэднине һалбэн заһабарилха, мүн шэнь байрануудые бариха тушаа колхозой правлени тон бага анхарал табина. Тэршалан малшадай байха гэрнүүд заһабарилдаагүй.

Колхозой правлени ба партианай организаци холын фермануудтэ һаналаа хүсэд табидатгүй заншалтай. Тиммэзэ зарим ферма болон гүүртэнүүдтэ ойлгууламжын худалмэри мартагданхай. Тэндэ агитаторнуудынь худалмэрилдэггүй, газетнуудынь хүржэ шошодоггүй байха юм.

Е. Зунгаров.

Задагай зайдан байдалтай

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудай малай үбэлжэлдэ хэр ээргээр бэлэдхэлтэй шалгалта боложо байна. Тэрэн зарим дунгүүд дээрэзэ мэдэхэдэ, үбэлжэлдэ бэлэдхэлтэе мүнөө хүрэтэр дүүргэнгүй, задагай зайдан байһан колхозууд бии байба.

Биднэр Суулгын сомоной Сталиной, Лениной, Саган Шулугтайн сомоной Лениней, Шаралдай сельсоветэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудаар ябабодни. Тини, малажалайн ферманууд болон гүүртэнүүдээр ошожо байра байдалынь шалгахаданай дутуунууд тон олон байшоо. Тусхайлбал ферманууд ба гүүртэнүүдэй дэргэдэ, аяр мүнөө хүрэтэр үбэлэй түрүшын һарануудта хэрэггэлдэхэ үбэзэ тэжээл зөөгдөөгүй, мүн малай байранууд заһабарилгаагүй хэбээрэ байба.

Тэршалан «Комсомол» колхоз үбэлжэлдэ муу бэлэдхэлтэй байха юм. Аяр мүнөө хүрэтэр малайн байранууд заһабарилгаада хуушарха муу бэлэдхэлтэй байха юм. Аяр мүнөө хүрэтэр малайн байранууд заһабарилгаада хуушарха муу бэлэдхэлтэй байха юм.

Тэршалан «Комсомол» колхоз үбэлжэлдэ муу бэлэдхэлтэй байха юм. Аяр мүнөө хүрэтэр малайн байранууд заһабарилгаада хуушарха муу бэлэдхэлтэй байха юм. Аяр мүнөө хүрэтэр малайн байранууд заһабарилгаада хуушарха муу бэлэдхэлтэй байха юм.

Б. Дымбрылов, «Б. М. Унэзэ» корреспондент.

Раднай ЦЕРХУНАЕВ.

Минии нютаг*)

ОЧЕРК

дөө ажалай институт дүүргэе. Степан Афанасьевич Уркунов хидурбин эрдэм шудалаа, Галина Дамбаевна Яковлева дээдэ һургуулитай болоод, мүнөө БМАССР-эй финансуудай Министерствозэ худалмэрилдэ. Галдан Семенович Мункин Ленинградска Гүрэнэй Лениний орденто университет (Зүүн хэлэнүүдэй факультет) дүүргэд, мүнөө Монгол Ардай республикада научно-шэнжалалгын худалмэри хэмжэ байдаг.

Николай Муханович Сагадаровай бүлэ соһоо хоёр һайн мэргэжэлтэд гараа. Тэднэй басаган Ольга мүнөө Улан-Удын Лениней орденто паровозо-бүтээлтэй заводто врачар худалмэрилнэ, Михаил хубуунинь Днепропетровско тумэр замай транспортны инженерүүдэй институт дүүргэд, паровозой машинист болонхой.

Агрономууд, инженерүүд, науцна худалмэрилгэлдэ болонһон нилээд олон нухадые тооложо болохо байба. Минии тосхон хорин багшанарые, табан врачуудые социалистическэ Эхэ орондоо үгөө. Хэрбээ революциин урда бүхү Алайр соохи үзэг башг мэдэхэ хүнүүдэ хургаа даража тоолохоор байгаа һанан, харин мүнөө гансахан минил тосхон соһоо ар-

бан долоон хүн дээдэ һургуулитай боложо гараа.

Эдэ баримта ба тоонууд хадаа минии нютагаархидай али ээргээр дээшэ дэбжэһыне, манай түрэл советскэ засагай аравуудай урда ямар гайхамшатай һайхан зам нэмжэ үгэһынь эли батаар дэршэлнэ.

Нютагайнгаа шэнжэ шарайн ямар эхээр хубилһыне би өөрынгөө бүлэ дээрэзэ абаалшыне харуулжа болохо байна. Капиталистическэ ороноудай эхэнэрүүдэй айхабтар хүндэ дарлалтада байһыне хараад байхадаа, өөрынгөө эхэ Ханда Булгаговнагай бурят эхэнэрүүдэй Октябрьска революциин урдах хүндэ байдал тухай хөөрөөн үгэнүүдэнь һананаб.

Минии эхын хэлэһэн үгэнүүд минии сээжэ зүрхэндэ мартагдахагүйгээр хадуулдаа. Би тусхан долоон оной үбэлэй тэрэ һуниие һайнаар һананаб. Биднэр эхээр тойроод үгынь эхэ ханаттай шаран һуугаа бэлэбди.

Соһын саана бордохо шуурган саһа хамуурдажа, пещэнэй хоолой соо һалхин эшхэрэн шууян аялжа байгаа бэлэй. Биднэр түргэ түргэн түлэе хаяжа, түмэр пещэнэй ойро һуубодни. Урдын хүндэ хатуу хойхоло дарлалта үзөөгүй хүүгэдэйнгэ дунда һууһан зөл жаргалта эхэмнай өөрынгөө

хөөрөө үргэлжэлүүлэн байгаа һэн:

— Би үгытэй айлай бүлэ соо түрөөб. Ехэ тулоур туйган байгабди. Ходоодоо кулагта хүлөөр ажал хэдэг бэлэйбди. Би түрөөн эхээр һанадаггүйб. Минии табан һанатай байхада эхэмни үхшэһэн юм. Гурбан жэл болоод байхада эсэгэмнай оидоо һамта абаа. Тэрэ хойто эхэ биднине бишхэн эһын түлөө эхээр сохидог наһадаг, айхабтар хүндэ хүнэр ажалда хайра гамгүйгөөр зарадаг байгаа. Эсэгэмнай үдэр һүнгүй баялда худалдэг дээрэһэ намайе аршалха забда сүлөөгүй байһан юм.

Намайе арбайт болоторни үбэн эсэгэмни тэжээл, үргэһэн юм. Харин тэрэ өөрөөшье амандаа ахир байжа, би хадаа тэднэртэ үлүү хоолой боложо байдаг байгаб. Уланшөгүи, өөрөө талханайнгаа арбан табан мүнэ оложо эжиллэб. Һургуулида хураха тухайда ухаан оидоошье оруулдаггүй ябаб. Ядаралта хүндэ байдалһаа боложо арба нэгэтэйһэ эхлэн бусалта ажал хэжэ баатай болоо һэм. Кулагуудай үхибүү харууһалдаг, Василий Зангеевэй һурголон үнедье һаажа тулидаг байбаб. Нэгэ бага зэмтэй болоо һааш гам хайраггүйгөөр алхидга, абарха хайралха хүн олодологгүй байгаа, — гэжэ хэлдэ эхэмнай абаа аниргүй болошоо. Тингээд, карчлһан пулавд гаргажа нодонэйгөө нөлбөө аршаа һэн. Өөрынгөө түрөөн эхын аялбадалай шаруун хушар үгэнүүдэ дуулахадаа сэдхэл үргэхэ үбдэмэ хүндэ болоо һэн. Манай эхын зобонон ялаһан тухай нимэ үнэн үгэнүүдэе дуулахада биднэршье туйлалдан алдаа

бэлэбди. Эхэмнай саашань үргэлжэлбэ:

— Би хүлөө һайн гугалгүй, үбэлдөө тартаа бариха бэлэйгүй ябадаг байгаб. Һаартаа хоолошуй һанан, шуһа даабарилһан гараараа түлэе хахалдаг һэм. Ходоодоо үлэсхэлэн хоохон ябагача бэлэйб. Яба ябаһаар 15 һанатай болобоб.

Тингэжэ хүл дээрэһэ гарамсаарни эрэдэ хадамада үгэбэ. Мүнөөнэйхи шэнги инаг дуратай хүндөө, хоёр бэһэнгээ дураар хадамад гарадаг бэшэ, харин эхэ эсэгынгээ гү, али түрэлэй хүнэй заһан тэһэ шошодог байгаа. Энэжэ худалдаагаар басагадые худалдадаг сар байһан юм. Эсэгэмни айхабтар үгытэй байһан тулаада минии 16 һанатай болохые хүлэжэ ядажа байһан юм.

Багаханшые һанан тариха хүсэлтэй хабар зунай үелэ үндэлэ түгэжэ арилгадаг бэлэйбди. Өөһэднэй ажахытай болохо гэжэ хэды оролдобошье, ногагай кулагуудай хатуу гар соо орошодог һэмди. Ходоодоо тэднэй эрхэ мэдлэ соо байха баатай болгошо бэлэйбди. Тэрэ үелэ модон анзаһаар газараа хахалдаг, таряагаа гараараа сохидог байһан юм. Ходоодоо али бүхы юуман дуталдада, өөһэдтөө зэр зэбсэг түхээржэ үрдэлдэггүй байгабди. Бүхы байдалтай айхабтар бэрхэтэй хүндэ байгаа һэн.

Тингээд үхи хубүүд түрээжэ зарлаха. Тааналдые борьбо дээрэтай гаргаха хэрэгтэй байгаа.

Гансахан минии эхын бэшэ, зарин бусад олон мянган бурят эхэнэрүүдэй байдал баһал тимэ байһан юм. Биднэй өөһэднэй ажабуудал баһал тон тимээр, манай эхын байдал шэнгээр үргэрхэ байгаа. Агууехэ Октябрьска

Колхоз хоорондын гидроэлектростанци Бүхэн гол дээрэ бариха, тархан ба малажалай худалмэринүүдэе механизацила, модо хоробдохэ, колхознигуудайнгаа гэр байрануудые гэрлүүлжэ хушалангүйгээр, Доодо-Хүнгэй сомоной Кировой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэ Р. Доржиев), «Красный Октябрь» колхоз (түрүүлэгшэ Собенников) ба Жаргалтын сомоной «XVIII партсъезд» колхоз (түрүүлэгшэ Батышев) үшөө хабар байхада хэлсэ баталаад, «Союзсельэлектро» инженерые асаржа, проект табиулаа һэн.

Кировой нэрэмжэтэ колхозой правлени худалмэришэдһөө гадна гүшэй түлөөлэгшые томилон эльгэһэн юм. Тэд, хүршэ колхозуудайнь түрүүлэгшээр Собенников, Батышев гашад нэгэшье

хүниие энэ шуухала худалмэридэ ябуулаагүй.

— Арбан гектар сабшалантайман газарые уһанда даруулжа байна. Электривостогүйгөөр амар амгалан һуужа байһан аад, байлай эхэ һанаамни зобонотой, — гэжэ нүхэр Батышев хэлэһэн байха юм.

«Красный Октябрь» колхозой правленин түрүүлэгшэ Собенников гашэ—манай колхоздо гидроэлектростанци барилсажа баймаар забдатай хүнүүд огтоо үгы гээд, нэгэшье хүниие станциин барилгада абуулаагүй.

Эдэ хоёр колхозой бүхы колхознигууд электривостотэй болохонмай гэжэ баярлажа байһан юм. Тэд, эдэ түрүүлэгшээрэй гэмээр барилгын худалмэри урагшаа ябанагүй.

Л. Ринчино.

Редакция «Б.М. Унэзэ»

Батышев Собенников хоёрой гэмээр

Колхоз хоорондын гидроэлектростанци Бүхэн гол дээрэ бариха, тархан ба малажалай худалмэринүүдэе механизацила, модо хоробдохэ, колхознигуудайнгаа гэр байрануудые гэрлүүлжэ хушалангүйгээр, Доодо-Хүнгэй сомоной Кировой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэ Р. Доржиев), «Красный Октябрь» колхоз (түрүүлэгшэ Собенников) ба Жаргалтын сомоной «XVIII партсъезд» колхоз (түрүүлэгшэ Батышев) үшөө хабар байхада хэлсэ баталаад, «Союзсельэлектро» инженерые асаржа, проект табиулаа һэн.

Кировой нэрэмжэтэ колхозой правлени худалмэришэдһөө гадна гүшэй түлөөлэгшые томилон эльгэһэн юм. Тэд, хүршэ колхозуудайнь түрүүлэгшээр Собенников, Батышев гашад нэгэшье

хүниие энэ шуухала худалмэридэ ябуулаагүй.

— Арбан гектар сабшалантайман газарые уһанда даруулжа байна. Электривостогүйгөөр амар амгалан һуужа байһан аад, байлай эхэ һанаамни зобонотой, — гэжэ нүхэр Батышев хэлэһэн байха юм.

«Красный Октябрь» колхозой правленин түрүүлэгшэ Собенников гашэ—манай колхоздо гидроэлектростанци барилсажа баймаар забдатай хүнүүд огтоо үгы гээд, нэгэшье хүниие станциин барилгада абуулаагүй.

Эдэ хоёр колхозой бүхы колхознигууд электривостотэй болохонмай гэжэ баярлажа байһан юм. Тэд, эдэ түрүүлэгшээрэй гэмээр барилгын худалмэри урагшаа ябанагүй.

Л. Ринчино.

Хойто-байгалай аймагта сула алтан Александровска присыскы старатель Иннокентий Алексеевич Гасков жара хүржэ ябана. Иннокентий Алексеевич бага һананһаа малталгын худалмэридэ ябажа, байлинг дүршэлтэй болонхой. Һаяхан 217 грамм хэмжэтэй сула алта олобо. Энэ хадаа тус присыскэд хомор үзэгдэл болоно.

Ильичын лампочка носоогдохонь Нижне-Ангарскын ажалшад Агууехэ Октябрин ойе Ильичын лампочка носоогдохонь утгажа. 48 киловатт хүсэтэй дизельн электростанци абгажа, тодхогодо. Түрүүшын эльжэндэ, ноябрин 7 болотор, Советүүдэй Байшан, дунда һургуули, культурын Байшан, больница, хүүгэдэй ясли, столово болон дүтэ шадарай айлуудай гэрнүүдтэ электрорампочканууд носоогдохонь.

Ургэлжэдөө радиотой болоо Александровска поселогто ЛП-5 гэжэ радиоприёмник тодхогодо. Поселогтой бүхы эмхи зургааһууд ба худалмэришэдэй гэр байранууд радиопродукторнуудтай болоо.

Библиотекын абонентүүдэй ургалта Нёдондо жэлэй эсэс багаар аймагай библиотекэ мянга үлүүтэйхэн уншангалтай байһан юм. Октябрин 1-дэ тэднэрэй тоо 1500 хүнээр нэмэбэ. Библиотекэд тусхай гэр барилдажа, тэндэ уужам эхэ уншалгын зал нэгдэе. Тэрэ зал соо столнууд дээгүүр газетэ ба журналууд олоор табиятай байдаг. Эндэ үдэш бүхэндэ 20—25 хүн орожо ном, газетэ, журналуудые уншадаг юм. Октябрска революциин 32-дох жэлэй ойдо зориулагдаһан фото-монтаж эхэ тобор зохиёгдожо байна.

Убэ тэжээл бэлэдхэл үргэлжэлһөөр Мухаршэбэрэй аймагта үбэ тэжээл бэлэдхэл үргэлжэлһөөр, адуу малаа дүүрэн хангаха хэмжээтэйгээр тэжээл бэлэдхэлтэй худалмэри ябуулха тушаа аймагай гүшэй газетын байгша өмнө октябрин 9-нэй номерто толидогдоһон статья соо халдгэһан юм.

— Суулгын, Сутайн, Шулуутайн, Октябрьска сельсоветүүдэй колхозуудай ба сельпонуудай худалмэришэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, дутуу дундануудые усдахаа талар хэмжээ абгаа, зэмтэй ноурунуудта административна зэм үргөө,— гэжэ Тарбагатайн аймпортресоюзай правленин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Болботкин манай редакцияда мэдэсэна.

Журам эбдэгшэд зэмээ амасаба Тарбагатайн аймпортресоюз харьяата магазинууд ба сельпонуудта хауули буса захиралта үгэнэ, тэндэ хлээмэ худалдаха талаар худалдаа наймаанай журам эбдэгшэһэн гашэ статья «Б.М. Унэзэ» газетын байгша оной сентябрин 17-ной номерто толидогдоо һэн.

— Статья соо дурсагдаһан баримтанууд тон зүб. Энэ статья магази-

нуудай ба сельпонуудай худалмэришэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, дутуу дундануудые усдахаа талар хэмжээ абгаа, зэмтэй ноурунуудта административна зэм үргөө,— гэжэ Тарбагатайн аймпортресоюзай правленин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Болботкин манай редакцияда мэдэсэна.

Ц. Дандаров.

«Б.М. Унэзэ» бэшэһэнэй һуулээр

Баясхаланда хүртөө

Убэ хуряалгын үедэ манай колхоздо комсомольско-залуушуудай звено эхлэхэдэ һэн. Тини, залуушуунай Михаил Мыльзеновые звеновод болгожо томилһон байна. Звеногой гашүүд үбэ хуряалгын үедэ үндэр бүтээсэ туйлажа, колхоз соогоо магтаалтай болоо. Звеновод Мыльзенов өөрөө 2,5 гектар хүрэтэр гараар сабшадаг һэн.

Таряа хуряалгын эхилхэтэй хамта, энэ звено поли дээрэ гара-

һан байгаа. Тингээд таряа боолго дээрэ үдэр бүри рекорд туйлаһан юм. Звеногой гашүүд нэгэ үдэр соо 19—16 мянган боолто боодог байгаа.

Колхозой правлени ба партианай организаци звеногой гашүүдтэ хоёр удаа баясхалан хүртөө.

Д. Дамшасева,

Түнхэнэй аймагай Ворошилов нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организациин секретарь.

«Б.М. Унэзэ» бэшэһэнэй һуулээр

Ехэтэ һайшаанабди

Бурят-Монгол литературые зааха программаны зохиёгдоһон тухайда «Б. М. Унэзэ» газетэ дээрэһэ мадажэ Сосново-Озерскын дунда һургуулинид ехэтэ баясбабди. «Туралхи арадайнгаа

аман, бөшгөмөл зохиёолнуудтай гүнзэггөөр танилсаха арга бидэндэ олгогдоо» гэжэ хурагалд хөөрлэдэнэ.

Ц. Дандаров.

«Б.М. Унэзэ» бэшэһэнэй һуулээр

Убэ тэжээл бэлэдхэл үргэлжэлһөөр

Мухаршэбэрэй аймагта үбэ тэжээл бэлэдхэл үргэлжэлһөөр, адуу малаа дүүрэн хангаха хэмжээтэйгээр тэжээл бэлэдхэлтэй худалмэри ябуулха тушаа аймагай гүшэй газетын байгша өмнө октябрин 9-нэй номерто толидогдоһон статья соо халдгэһан юм.

— Суулгын, Сутайн, Шулуутайн, Октябрьска сельсоветүүдэй колхозуудай ба сельпонуудай худалмэришэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, дутуу дундануудые усдахаа талар хэмжээ абгаа, зэмтэй ноурунуудта административна зэм үргөө,— гэжэ Тарбагатайн аймпортресоюзай правленин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Болботкин манай редакцияда мэдэсэна.

Журам эбдэгшэд зэмээ амасаба

Тарбагатайн аймпортресоюз харьяата магазинууд ба сельпонуудта хауули буса захиралта үгэнэ, тэндэ хлээмэ худалдаха талаар худалдаа наймаанай журам эбдэгшэһэн гашэ статья «Б.М. Унэзэ» газетын байгша оной сентябрин 17-ной номерто толидогдоо һэн.

— Статья соо дурсагдаһан баримтанууд тон зүб. Энэ статья магази-

нуудай ба сельпонуудай худалмэришэдэй суглаан дээрэ хэлсэгдэжэ, дутуу дундануудые усдахаа талар хэмжээ абгаа, зэмтэй ноурунуудта административна зэм үргөө,— гэжэ Тарбагатайн аймпортресоюзай правленин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Болботкин манай редакцияда мэдэсэна.

Ц. Дандаров.

«Б.М. Унэзэ» бэшэһэнэй һуулээр

Баясхаланда хүртөө

<

ООН-эй Генеральна Ассамблейн дүрбэдэхм сессии

ПОЛИТИЧЕСКЭ КОМИТЕДЭ

Грециян политическа баян даанги ба территориальна бүтэн бүрийн байлдаа тохёолдонон аюул тухай гэж Генеральна Ассамблейн сессин зүблэхэ зүйдэ оруулагдан грецескэ асуудал галгыг Политическа комитет зүбшэн хэлсэж үргэлжлөө.

Политическэ комитетэ СССР-эй делегацие Я. А. Малик түлөөлб. Грецескэ асуудалыг Политическэ комитетэ зүбшэн хэлсэж хайдаа энэ асуудал тухай үүдхэл гаргагч ашад—США-гэй ба Английн наашаар болоогүй. Грецидхи мүнөөнэй байдалай түлөө харюусалгыг өнөдхөө холондон, Албаниа ба Болгариа тохохо гэнэн США-гэй нэдэлгэнүүдэ СССР-эй, Польшын ба бусад хэдэн ороноудай делегацинууд бэлхыса элирүүлэ. Тус асуудалыг нэгэн талаана—Грециин, нүгөө талаана—Албаниин ба Болгаринн хоорондохи «арсадаануудыг шиндхэхэ», «эблэрүүлгын комисси» гэгэтэ табиха гэж Холбоото Штадууд өөрөө тэдбэрин байха юм.

«Эблэрүүлгын комисси» худалмэришөө ямаршье үр гараагүй, тингэд өөрыгөө тараха баатай болоо гэнэн. Ассамблейн түрүүлэгшэ Ромулын бэшгэ комитетэй октябрийн 18-най заседани дээрэ сонсохгодо.

Грецидхи прогрессивнэ ажал-ябуулагшадые саазалалга болоулхын тулада эблэрүүлгын комисси ямар хэмжээ абааб гэжэ Польшын түлөөлэгшэ Кац-Сухинн асуухашадан, комитетэй түрүүлэгшэ—канадска делегат Пирсон ямаршье харюу үгэжэ шадаагүй.

Французска делегат Миорвеллин дурадхалаар, комитет болбо «эблэрүүлхэ комиссиин» алид абатараа грецескэ асуудал харалгыг хойшоолуула гэжэ шиндхэ. Удаалуулан, Политическэ комитет Италянска Сомалин тухай польско резолюци зүбшэн хэлсэмгдэ ороо. Өөрынгөө ороной эрэдүй байдал тушаа ханал болодоо сүлэстэйгөөр мэдүүлхын Сомалин арадта зүбшөөхыг английска захиргаануудта ханамжалха, ханал болодоо хэлхэн юурууд ба организацинуудыг мурдад ябадалаа зогсоохыг английска засагаархидта ханамжалха гэжэ тэрэ резолюци дурадхалан байха юм.

Английска делегаци польско резолюцида олон «забаринуудыг» оруулаад, тэрэн тон ондоо удхатай болошоо. Сомалидахи английска эзэмдэлгын засагаархидай мүнөөнэй политикые һайшааха гэжэ Англиин делегаци дурадхалаа. Польшын түлөөлэгшэ Кац-Сухинн английска заһабарине өрид буруушаба.

Тэрэшэлэн Белорусска ССР-эй Филиппинин, Сальвадорай ба бусад хэдэн бага ороноудай түлөөлэгшэд английска дурадхалыг буруушаагаа. Тинмэнэ, английска түлөөлэгшэ Макнейл өөрыгөө дурадхалыг болоулха баатай болобо. Гэбшье, англо-американска блок хадаа польско резолюцие абхуулхагуй гэжэ ороллоо. Польско резолюцие һайшаажа 18 делегацинууд, тэрэ тоодо СССР-эй Белорусска ССР-эй, Украинска ССР-эй, Филиппинин, Афганистанай, Индинн ба бусад ороноудай делегациуд голосовалба. Резолюцие буруушаажа 23 делегаци, тэрэ тоодо: США-гэй, Англиин, Чилин, Бразилин, Турциин ба бусад ороноудай түлөөлэгшэд голосовалаа. 9 делегаци ханалаа барилан байна. Тинн, энэ асуудалаар ямаршье шиндхэбэри гаргадаггүй.

Хитадай Арадай республикын министрүүдэе томилогло

Арадай Центральна правительственна совет министрүүдэе иймэ составтайгаар томилоо гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэбэ.

Дотоодын хэрэгүүдэй министр Си Сюэ-сай (коммунистическэ парти)—Хойто-Хитадай Арадай правительствын юридическэ департаментын начальник байһан.

Гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Эн-лай (коммунистическэ парти).

Олонитын аюулгүйе сахиха министр Ло Жуй-чин (коммунистическэ парти), Хитадай Арадай сүлөөлөгшын армин 19-дхи армийскэ бүлгэй политическэ комиссар байһан.

Финансын министр Бо И-бо (коммунистическэ парти)—Хойто-Хитадай Арадай правительствын түрүүлэгшын орлогшо байһан.

Худалдаа наймаанай министр Е Ци-чуан (коммунистическэ парти)—Зүүн-хойто зүгтхи мунганы-экономическа комитетэй түрүүлэгшын орлогшо байһан.

Хүндэ промышленностин министр Чень Юнь (коммунистическэ парти)—Зүүн-хойто зүгтхи мунганы-экономическа комитетэй түрүүлэгшэ байһан.

ФРАНЦИДАХИ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА КРИЗИС

Октябрийн 20-до Национальна суглаанай заседани дээрэ Рене Мейер правительственна декларациитайгаар үгэ хэлэб. Мунгэзэй хэрэг тушаа Мейер ингажэ мэдүүдэ: «Хэрбээ хэрэгтэй болоо хаань, шана (налогой) ресурснуудыг олохо шухала; тингэгүйг наа, харааладан кредитүүдэе нилээд хороохо, барилгануудыг зогсоохо, бүхэлэй преприятинуудыг хааха ушартай бололгохо байна, энэ хадаа хүдэлмэригүйдэлгэ еждэхэ ба нэргэн бодоолгын мүнөөшье аали байһан темпыг удааруулжа болоно».

Салин хүлээнэ ба юмэнүүдэй үнэ сангэй асуудал тушаа тогтон хэлэхэдэ, тон өөдгүйг хүлэ абада ажалшадта «сагуурын онсо туһаламжа» болжо, багахан сумта түлхэе шэнэ правительствэ зүбшөөрхэ гэжэ Тэрэшэлэн гүрэнэй албахагшадтай забастовкэ сонсохынхэ хоринжолхо хуулинуудыг ларгаха шухала,—гэнэ.

Мейерэй мэдүүлгэ дээрэнэ харахада, тэрэнэй толгойлох правительствэ гадаадын политикадаа агрессивнэ Хойто-атлантическа догворто тушгэлгэ ба Баруун Германитай хэлсэ хэмы оролдохо байна.

Коммунистическэ группын түрүүлэгшэ Жак Дюкло үгэ хэлэжэ, тогтоогодох правительствын мунгэзэй ба социална политикые, мүн Рене Мейерые өөрнө эрид шүүмжалба. «Рене Мейер хадаа капиталистическэ обществонуудай хүтэлбэрлхэ дээдэ талынхидта хамаатай ба тэдэнэй захиргаалха советүүдтэ ородог, уласхоорондын хонжошон мүн» гэжэ Дюкло мэдүүлэ. Индо-Хитадтахи даие энэ дары зогсоохо эрилтэ табиха.

«Олонхидой» депутатуудта хандан: «Таандай дунда зүблэрүгү! Коммунизмыг эблүүрхэдэ мэдэрэл үгэ таанандыг нэгдэхэнэ!» гэжэ Дюкло сэхэ хэлэб.

Францин Национальна суглаан дээрэ

Национальна суглаанай заседани дээрэ хэдэн депутатуудай үгэ хэлһанай һүүлээр, коммунистическэ группа ба тэрэниие һайшаан дахад депутатуд Рене Мейерые һунгалгада эсэргүү байна гэжэ алирэ. Ондоошье партинуудай зарим депутатууд мүн тинмэл бо-

долгой байба. Голосованиин үдэ Рене Мейерые Министрүүдэй Советэй түрүүлэгшэ болгохо этгэмжүүдэе баталха гэжэ 341 голс үгтөө. 183 депутатууд буруушаан ба 195 депутатууд ханалаа барилан байна.

Фашизмда сохилто хэдын тулада австрийска хүдэлмэришэд нэгдэхэ байна

Капрунада антифашистска нэгдэхэй комитет байгуулагдаа

Фашистска элдэб асын шэнэ бүлгүүд Австри дотор һүүлэй неделдэ аашануудыг гаргажа захалан байна. «Дулдыданги бэшээрэй союз» гэдэг элитээр ябуулга хэжэ ажилэ, тэрэниие тойрон урдын шударгы гитлеровецүүд сугларна.

Австриин социалистическэ партиин баруунтай удамаршад фашизмда сохилто хэжэ ябадалаа хүдэлмэришадые элсүүлгүүһөө гадна, харин фашистска ёһоной «дулдыданги бэшээрэй союзыг» дали дороо далдажа байна.

Һаяхан Капрунадахи австрийска ехэ барилгын хүдэлмэришад антифашистска нэгдэхэй комитет тогтообо. Тэрэндэнэ социалистическэ партиин баруунтай удамаршад фашизмда сохилто хэжэ ябадалаа хүдэлмэришадые элсүүлгүүһөө гадна, харин фашистска ёһоной «дулдыданги бэшээрэй союзыг» дали дороо далдажа байна.

Харюусалгыг реланд Д. Д. ЛУБСАНОВ

«Золтой һайнаар тамараайгты!»

«Глававторанскадрин» автомобильна хургуули

«Золтой һайнаар тамараайгты!» гэжэ уранһайнаан дуу гардаг иһэдэй республикын комитетэ муудай экранууд дээрэ табиһан хань.

Сценарийн . . . А. Поповый. Постановка . . . Н. Лебедевый. Олгатор . . . В. Левшини. Композиторнууд . . . В. Соловьевый, Седой, Л. Ходяков, Э. Зильман.

Левашовой ролдо . . . СССР-эй Арадай артист Н. Черкасов.

Ленинэй орденото «Ленин» гэжэ киностуд ар бүтээбэ. И. М. Гливицкопракадаар гардаг.

«Золтой һайнаар тамараайгты!» гэжэ уранһайнаан дуу гардаг иһэдэй республикын комитетэ муудай экранууд дээрэ табиһан хань.

«Глававторанскадрин» автомобильна хургуули 3-дахн, 2-дахн, 1-дхи классификациин хургуудай курсда, үдэрэй үдэршын группануудта һурагшан абахан.

Энэ 2-дахн, 1-дхи классификациин үдэршын курсда, үдэршын группануудта һурагшан абахан. Улан-Удэ, 3-я Транспартиин 11-дхи адресаар ханд. хабар байла.

«Золтой һайнаар тамараайгты!» гэжэ уранһайнаан дуу гардаг иһэдэй республикын комитетэ муудай экранууд дээрэ табиһан хань.

«Золтой һайнаар тамараайгты!» гэжэ уранһайнаан дуу гардаг иһэдэй республикын комитетэ муудай экранууд дээрэ табиһан хань.

Громненско область. Кизилевска районой «Вперед» гэжэ колхоз-милкионер барилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябууна. Дайнай һүүлэй жэлүүдтэ колхозой правлениин байшан, хүүгэдэй яслинууд, ката-лаборатори, электростанци баригдаа. Куйлтурын ордон баригдажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колхозой правлениин шэнэ байшан. ТАСС-эй фотохронико.

Эдир ленинецүүдэй слёт

Городской 3-дахн слёдой хэдэн зуугаад делегатууд улаан галстугуудта зүгтэд, театрын дэргэдхи галмай дээрхи үндэр матчин хажууда сугларба.

ВЛКСМ-эй Горкомой секретарь нухар Евдокименко эдир пионерүүдэй Городской Советэй түрүүлэгшэ нухар Аверьянова рапорт үгэнэ. Тус слётто 600 эрхим пионерүүд-делегатууд суглараа.

Рапорт үгэнэй һүүлээр горнонуудай баясхаланта дундуудад, матч өдэ улаан туг аалиханаар заларан гарана. Слёт нэгдэбэ.

ВЛКСМ-эй Горкомой секретарь нухар Евдокименкин өмдхыг тус слётто сугларһан делегатууд эхэтэ һонирхон шагналан.

—Һүүлэй үдэ Улан-Удын пионерскэ организацинуудай успевае-мостиныг бүхы һурагшадтай успевае-мостиһаа нилээд дэугүүр болоо. 300-гаад пионерүүд бүхы предмет дээрээ эрхим сэнгэлтэ абадаг байна,—гэжэ элдэхлэ хэлэвэ.

Нилээд олон пионерскэ отрядүүд Кожедубай, Сергей Тюленинэй, П. Морозовой нэрэмжэтэ болонхой. Эдэ отрядуудай пионерүүд, нэгшье мүн сэнгэлтэ абадаггүй байна. Пионерүүд хадаа эрхим һайнаар һуралсахаа гадна, Эхэ ороноо баяжуулхын түлөө эхээр ороллоо. Иван Кожедубай нэрэмжэтэ пионерскэ № 65-дахн хургуулинн дружина үрэ жэмэстэ, мододой цитоник бин болгобо. Гадна, элдэб түрэлэй мододой ба сэгсэгүүдэй үрлэн суглуулгадаг.

Городой хургуулинууд һүүлэй хоёр жэл соо 2 мянга гаран голгын ба үрэ жэмэстэ мододыг тарилан байна.

Салин хүлһыень хэзээ түлэхэ юм? Үнтэрэгшэ жалдэ Хэжэнгын ай-агай Михайловска тосхондохи угт галмай пунктда Георгий Степанович Кривошеев гагша прием-швоор худалмэришөө нэн. Тэдэ, Заготзерногий Хоринн конторын хүтэлбэрлэгшэд Георгий Кривошеевта мүнөө хүртэрэ салин хүл-

һыень түлөөдүй байха юм. Энэ хүн салин хүлһыень угт галмай пунктда Георгий Степанович Кривошеев гагша прием-швоор худалмэришөө нэн. Тэдэ, Заготзерногий Хоринн конторын хүтэлбэрлэгшэд Георгий Кривошеевта мүнөө хүртэрэ салин хүл-

һыень түлөөдүй байха юм. Энэ хүн салин хүлһыень угт галмай пунктда Георгий Степанович Кривошеев гагша прием-швоор худалмэришөө нэн. Тэдэ, Заготзерногий Хоринн конторын хүтэлбэрлэгшэд Георгий Кривошеевта мүнөө хүртэрэ салин хүл-

һыень түлөөдүй байха юм. Энэ хүн салин хүлһыень угт галмай пунктда Георгий Степанович Кривошеев гагша прием-швоор худалмэришөө нэн. Тэдэ, Заготзерногий Хоринн конторын хүтэлбэрлэгшэд Георгий Кривошеевта мүнөө хүртэрэ салин хүл-

һыень түлөөдүй байха юм. Энэ хүн салин хүлһыень угт галмай пунктда Георгий Степанович Кривошеев гагша прием-швоор худалмэришөө нэн. Тэдэ, Заготзерногий Хоринн конторын хүтэлбэрлэгшэд Георгий Кривошеевта мүнөө хүртэрэ салин хүл-

АГЫН ҺОНИНУУД

АГЫН ҺУУРИН БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛОНО

Округой центр — Агын һуурин жэл эрэхэ тудам болбосон тухалтай болгодожо байна. Энэ жэлдэ Агын һууриннай ажалшадтай хүүсөө 20 гаран гэрнүүд шэнээр баригдаа. Мүн Агын дунда хургуули, клубай байшан, уполнизагай конторо шэнээр баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа.

Мүн Ага голый урда арьедэ шэнэ тосхон бин болжо захалба.

РАДИОУЗЕЛНУУД БАРИГДАНА

Энэ жэлдэ округой 7 колхозууд радиофикациялагдаба. Тэрэ тоодоо Хундэтай сомоной «Социализм» ба Аргалинн сомоной «Калининнай» нэрэмжэтэ колхозуудта 5 ватт хүсэ-тэй радиоузелнууд тогдохо. Мүн Агын ба Хангилэй МТС-үүд радиофикациялагдаһан байха юм.

БУРЯТ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ХЭБЛЭГДЭХЭН НОМУУД АБТАБА

КОГИЗ-ай таһаг бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэхэн шэнэ номуудыг олоор абаба. Тэрэ тоодо И. В. Сталиной биографи, «ВКП(б)-гэй түүхын хурянгы курс» ба учебнигүүд бин.

Ушаршад гэдэ номуудыг эхэ һонирхон абаба.

КОЛХОЗНИГУУДАЙ ХУРГУУЛИДА

Окружной колхозно-хургуули колхозой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэныг бэлдэжэ гаргаба. Энэ курсы хамта дээрэ 15 хүн

дүүргэ. Мүнөө тус хургуулида үшөө 30 хүн һуралсажа байна.

ШЭНЭ МАГАЗИН НЭГДЭХЭНЭ

Агын һууринда культурна хэрэгсэлэй товар худалдаха магазин нэгдэхэнэ. Мүнөө энэ магазинай доторой түхээрлэгүүд хөгдөжэ дүүргэгдэхэе байна.

ЭДИР НАТУРАЛИСТНУУДАЙ БУЛАН

Зугалайн долоон жалэй хургуулида эдир натуралистуудай кружок худалмэрилжэ эхилхээр 5 жэл болобо. Энэ хугасаа соо һурагшад—мичуринецууд хургуулингаа дэргэдэ хэдэн олон жэмэстэ молонүүдэ тариха ургуулан байна. Гадна, натуралистингаа буландэ хэдэн амитадыг тэжээжэ, тэдэнэй ажамидаралыг шэнжэн үзэнэ. Мүнөө тус буландань морская свинка, туулай, шара шубуун, хүжэ дэглэ, унаган гэхэ мэтэ амитад бин. Кружогой хүдэлмэриине биологичин багша нухар Дармаев хүтэлбэрлэнэ.

ЭЛЕКТРОСТАНЦИ БАРИГДАЖА БАЙНА

Зугалайн сомоной Ленинэй «нэрэмжэтэ» колхоз электростанциингаа байшан бариха дүүргэбэ. Мүнөө доторойн монтажна хүдэлмэри хөгдөжэ байна. Энэ станциин 35 киловатт хүсэтэй байха юм.

Ноябрийн 7-до бүхы колхозни-гуудай гэртэ Ильичын лампочка-нууд носоогдохоор хараалагдана.

Д. Найданов.